



# Kompressionsbehandling

Udarbejdet af	Navn, titel: Sårsygeplejerske Line Aagaard Lundberg, sårsygeplejerske Margrete Skov udviklingssygeplejerske Elisabeth M. Hansen Dato: 2023-06-14
Revideret af	Navn, titel: Dato:
Godkendt af	Navn, titel: Henriette Juhl afdelingsleder, Gitte Sonne leder for klinisk faglig koordination Dato: 2023-11-25
Version	Nr.: 1.0
Formål	At borger får en vellykket kompressionsbehandling.
Instruksens virkningsområde	Sygeplejersker, social og sundhedsassistenter og social – og sundhedshjælper jf. kompetenceskema Odsherred Kommune. Omsorg og sundhed samt arbejdsmarked og psykiatri.
Ansvarsfordeling	Afdelingsleder, teamleder er ansvarlig for at instruksen implementeres og efterleveres af medarbejderne. Medarbejderne er ansvarlige for at efterleve instruksen.



# Indhold

<b>Metode</b> .....	<b>3</b>
Fremgangsmåde .....	3
Indikation for kompression samt borger med risiko for udvikling af kroniske ødem i underekstremiteterne .....	3
Nyopstartet kompressionsbehandling .....	3
Udarbejdelse af APV .....	4
Blå maxiboks med kompressionsmateriale .....	4
Forberedelse til kompressionsbehandling .....	4
Kompressionsbehandling .....	5
Oprydning .....	5
Efter afvanding af ødem/behandling af ødem .....	6
Kompression i forbindelse med sårbehandling .....	6
Borgers liv med kompressionsbehandling .....	6
<b>Dokumentation</b> .....	<b>6</b>
Opret helbredstilstand i Cura .....	6
<b>Kvalitetskontrol</b> .....	<b>6</b>
<b>Baggrundsviden</b> .....	<b>6</b>
<b>Kilder</b> .....	<b>7</b>
Bilag 1 .....	7



## Metode

**Kompressionsbehandling** er den primære behandling til borger med kronisk ødem på baggrund af sygdomme i det venøse og eller det lymfatiske tilbageløb.

- Kronisk ødem er defineret, som ødem i vævet i mere end 3 måneder.

Denne behandling kan udføres med både **elastiske bandager** og **uelastiske bandager** samt kompressionsstrømper, kilde (1),(2).

## Fremgangsmåde

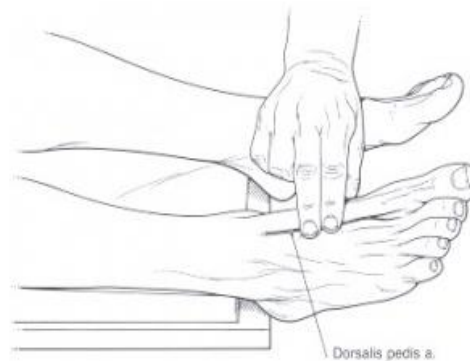
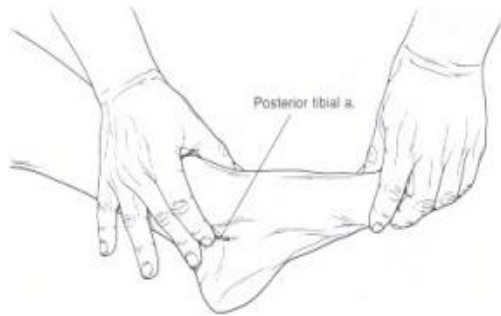
### Indikation for kompression samt borger med risiko for udvikling af kroniske ødem i underekstremiteterne

- Venøs insufficiens
- Lymfødem
- Efter venekirurgi (stripping, venehøst)
- Dyb venetrombose (DVT)
- Post-trombotisk syndrom
- Overvægt og fedme
- Kirurgi med lymfeknude fjernelse
- Stråleterapi
- I forbindelse med erysipelas infektioner
- Sårbehandling
- Tumorer og fremadskridende cancer
- Genetisk disposition til kronisk ødem
- Efter ortopædisk kirurgi
- Immobilisation
- Aldring
- Dårlig ernæringstilstand (1).

### Nyopstartet kompressionsbehandling

Nyopstartet kompressionsbehandling skal altid ordineres af læge eller hospitalet.

Lægen kontaktes per korrespondancemeddelelse om oplyst fodpuls (Dorsalis pedis arterie på fodryggen, og/eller Posterior tibial arterie bag medial malleol), blodtryk, borgers sygdomshistorik omhandlende ødem samt medicin med henblik på ordination af kompressionsbehandling kilde (2),(3).



---

### Udarbejdelse af APV

Mål for udarbejdelse af APV er at sikre en kvalitet- og patientsikker sårbehandling samt en holistisk tilgang. Se general instruks for APV ift. sår- og kompressionsbehandling og lokal instruks for Holistisk sårbehandling.

---

### Blå maxiboks med kompressionsmateriale

Der anvendes altid maxi boks til kompressionsbehandling.

Der udføres håndhygiejne ifølge general instruks for håndhygiejne inden der pakkes kompressionsprodukter.

Boksen transporteres ud til borgerens hjem og opbevares i hjemmet.

Boksens indhold betragtes som rent. Urent må ikke lægges tilbage i boksen.

Boksen må ligeledes ikke opbevares på gulvet.

#### Boksen skal indeholde standard:

- Engangshandsker
- Engangsforklæde
- Engangsafdækningsstykker
- Micropore tape hvid
- Engangsskylleskål
- Affaldsposer
- 1. pakke Gaze swabs 10 x10 non woven
- 1. stk. kompressionssaks
- Hånddesinfektionssprit
- Desinfektionsserviet Wetwipe Ethanol 70 % til overfladedesinfektion
- Rengøring serviet Wetwipe Universal (fjerner 99,9% bakterier)
- Der udleveres 2.stk lange badeovertræk (til lyske).

Kompressionsprodukter vælges ud fra den pågældendes borgers ødem og lægens ordination, kilde (2), (4), (5).

Der medtages kun kompressionsprodukter til et par kompressionshandlinger ad gangen, grundet mulighed for ændring i behandlingsplan og/eller handleplan.

---

### Forberedelse til kompressionsbehandling

- Se helbredstilstand og handlingsanvisning i Cura.
- Vurder om borger har brug for smertebehandling før kompressionsbehandling opstartes. Se folder SårsmerteAlgoritme. (6)



- Borgers lejres ift. APV jfr. general instruks for **APV ift. sår -og kompressionsbehandling**
- Sengebord desinficeres med Wetwipe Ethanol desinfektion 70% serviet og der dækkes op med relevante remedier.
- Håndhygiejne udføres før håndtering af remedier.
- Der tages højde for principper for ren procedure jfr. VAR ift. **Opdækning og udførelse af sårbehandling**, kilde (7).
- Afdækningstykke placeres under det pågældende ben.

---

### Kompressionsbehandling

Der må ikke udføres kompressionsbehandling udendørs ej heller med åbne vinduer, af hensyn til fluer, insekter og temperatur.

- Udfør håndhygiejne
- Tag handsker og forklæde på
- Afklip kompressionsforbinding med kompressionssaks.
- Skift handsker og udfør håndhygiejne (håndhygiejne og skift af handsker foretages løben ift. uren og rene procedurer).

### Soignering af ben og tæer

- Afvask af begge ben fra knæniveau og til og mellem tæer med postevand 32°varmt, gerne under håndbruser,
- Er borger immobil foretages vask med non-woven gage 10x10 cm og vand ophældt i hvidt engangsbæger (vand kontrolleret fra vandværk).
- Aftør grundigt med non-woven gage mellem tæer og ben.
- Der udføres altid hudpleje af hele ekstremiteten, med fed uparfumeret creme.

---

### Infektionstegn

Ved mistanke om infektion ved rødme, varme, hævelse, smerter og temperaturforhøjelse (fx erysipelas) i underekstremitet, kontaktes læge, med henblik på behandling.

### Typer af kompression

Typer af kompressionsbehandling se kilde (1), (2), (4), (5).

---

### Oprydning

- Kompressionssaks samt sengebord/bord rengøres med Wetwipe Universal (grøn serviet) efterfulgt af desinfektion med Wetwipe Ethanol Desinfektion 70% serviet. Jfr. lokal instruks for **Rengøring og desinfektion af medicinsk flegangsudstyr**.
- Affaldspose skal smides direkte i borgers udendørs renovationsspand.
- Ved afslutning af kompressionsbehandling kasseres alt indhold i den blå maxiboks og boksen rengøres med Wetwipe Universal efterfulgt af desinfektion med Wetwipe Ethanol Desinfektion 70% serviet, før boksen evt. medtages i tjenestebilen. Boksen sendes til vask på hjælpemiddeldepotet.



---

### Efter afvanding af ødem/behandling af ødem

Se generel instruks for Midlertidig Behandlerstrømper.

---

### Kompression i forbindelse med sårbehandling

Kompressionsbehandling bør altid overvejes som en vigtig del af behandlingen af bensår se kilde (1) kapitel 7 det Venøse bensår + kilde (2).

---

### Borgers liv med kompressionsbehandling

I forbindelse med kompressionsbehandling og evt. sår kan borger opleve problemer direkte relateret til psykosociale problemstillinger, som skam, social isolation, depression, ændret oplevelse af kropsofattelse.

Kompressionsbehandling kan desuden besværliggøre borgers hverdag og indskrænke aktiviteter ud af hjemmet.

Ovenstående er vigtigt at have i mente ift. at se og forstå borger i et holistisk perspektiv og for at sikre kvaliteten af behandlingen.

---

## Dokumentation

---

### Opret helbredstilstand i Cura

Dokumenter i relevante helbredstilstande fx cirkulation eller hud- og slimhinder

- Beskrivelse af tilstand **Cirkulation**: Her beskrives borgers ødem
- Årsag til ødem fx. venøs insufficiens
- Borgers ønske/mål
- Faglig vurdering/plan- herunder ansøgning til kompressionsstrømpe og tid til måltagning (udfyldes ved 1. besøg)
- Forventet tilstand
- Opfølgning

---

## Kvalitetskontrol

---

Alle utilsigtede hændelser på kompressionsbehandling kan **rapporteres**, og nogle utilsigtede hændelser **skal rapporteres**. En vigtig tommelfingerregel for **hvornår** det er relevant at foretage rapportering, kan være: *"Det her kunne Vi havde gjort bedre" eller "det her var tæt på at gå galt"*.

---

## Baggrundsviden

---

Kompressionsbehandling har til formål at reducerer eller kontrollere den venøse reflux og det perifere ødem via anvendelse af kompressionsbandager eller kompressionsstrømper, kilde (1).



## Kilder

### Kilder:

1. Sår og sårbehandling – en grundbog i sygeplejen, Susan Bermark& Britta Østergaard Melby, 2. udgave, 1. oplag Fadls Forlag. s.100 -111, 112 - 124, 276 – 283.
2. Kompressionsguide – Til behandling af ødem hos patienter med sår, Dansk Selskab for Sårheling, 2. udgave, januar 2018
3. Dopplervejledning – Måling af ankel/armindeks med ultralydsdoppler, Dansk Selskab for Sårheling, 3.udgave,2022
4. Valg af bandage under kompression- En vejledning i forebyggelse af maceration, trykskade og tryksår under kompression, MølNycke
5. VAR portal, Kompressions behandling med bandager  
<https://www.varportal.dk/portal/content/9122/18>
6. Sårsmerte Algoritme , 3. udgave, 2. oplag, udgivet 2022 af Dansk Selskab For Sårheling i samarbejde med MølNycke Health Care
7. VAR portal, Principper for Ren Procedure, <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9588/18>
8. Sår guide, Dansk Selskab for Sårheling, 2.udgave, marts 2023

## Bilag 1

Indsæt bilag